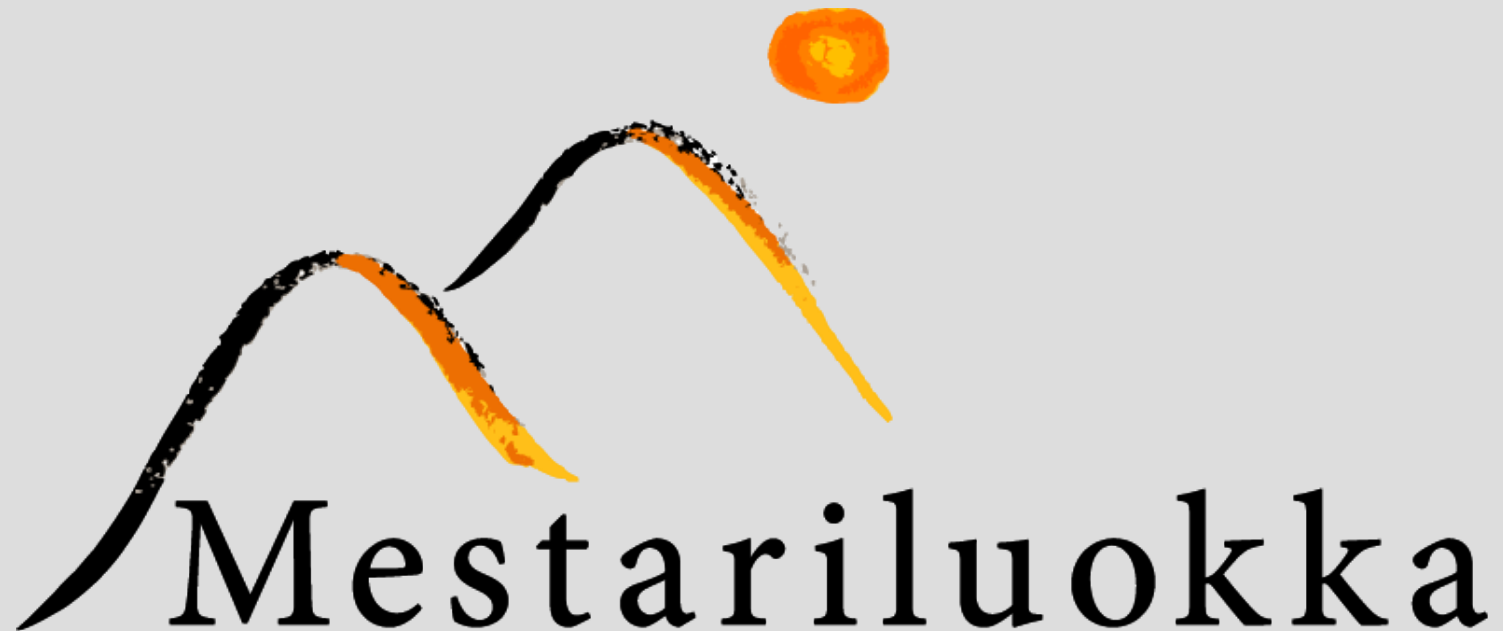

Ryhmät ja johtaminen

Helena Ahonen

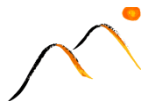
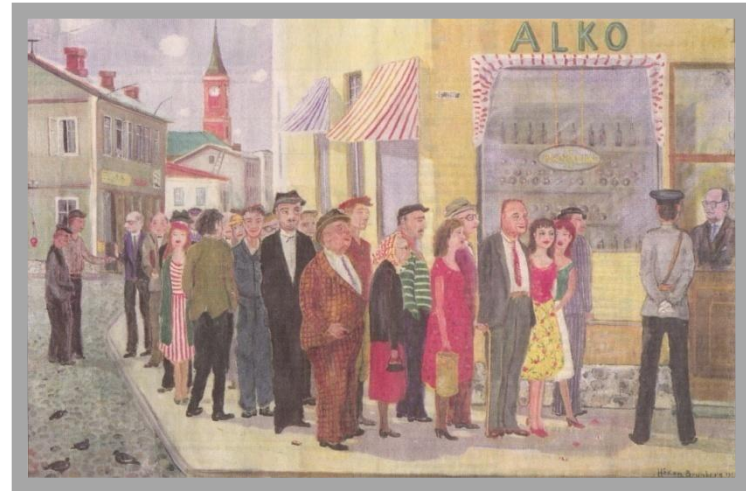

Ilman ryhmää ei ole johtamista

Ryhmät voivat olla

- näkyviä tai näkymättömiä
- virallisia tai epävirallisia
- suuria tai pieniä

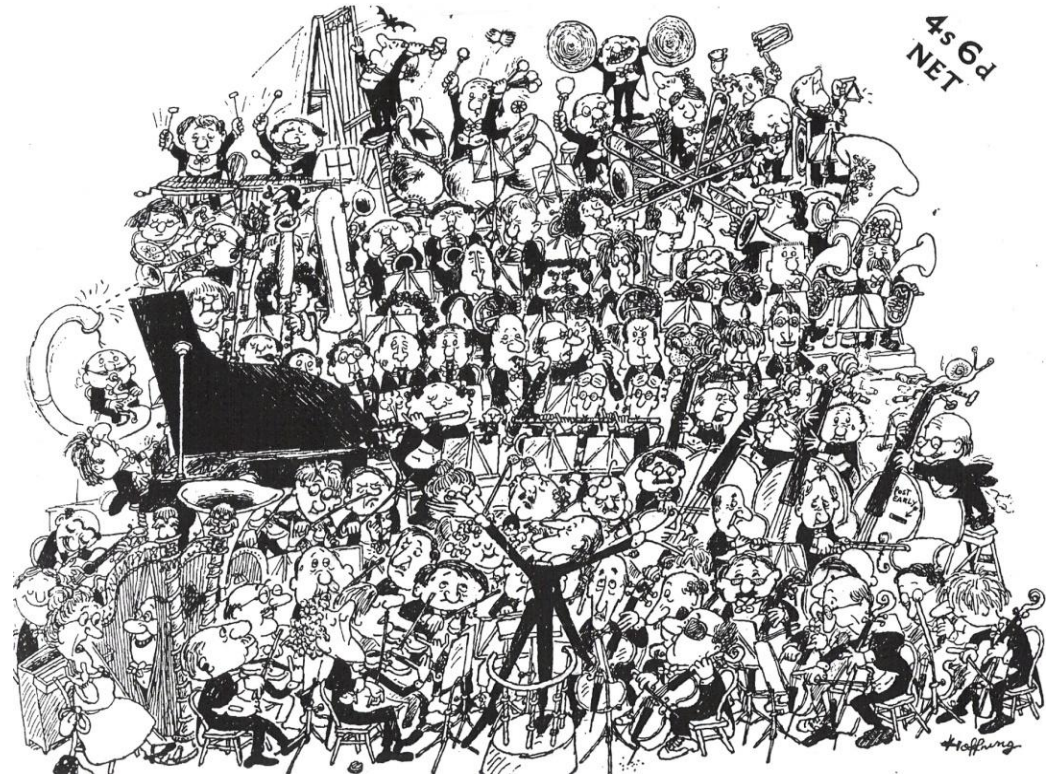
Johtamistyön hyötysuhde riippuu johtajan kyvystä vaikuttaa ryhmiin

Ryhmän kaksi ominaisuutta

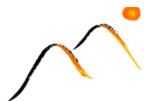
jotka vaikuttavat siihen, miten ryhmää johdetaan

- KOKO
- KEHITYSVAIHE

Keskiarvoharha

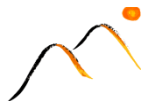
- Ryhmän koko vaikeuttaa yleistysten tekemistä. Mitä enemmän ihmisiä, sitä enemmän vastakkaisia ääripäitä.
- *USA:ssa 1,2% perheistä on keskiarvoperheitä*
- Hallinnollisiin tai tilastollisiin ryhmiin ei voi vaikuttaa, jos niitä ei ole olemassa.
- **Ryhmä täytyy tunnistaa sellaisena kuin se on** eikä sitä pidä pakottaa olemaan johtajansa uskomusten mukainen

Suuryhmä kokouksessa

- 5% ihmisistä käyttää 95% puheenvuoroista
- nokittelua & jankuttamista
- ristiriidoissa sovitteleva puhe on vähemmistössä
- pienet ja isot, omat ja vieraat asiat sekaisin
- monologiin pirstaleiden sarja ilman juonta
- valtaosa vaikenee

Kokemuksia tällaisista kokouksista?

Harvojen laki

- New Yorkissa väkivaltainen mies hyökkäsi nuoren naisen kimppuun kolmeen kertaan puolen tunnin sisällä. 38 ihmistä todisti tapahtumaan ilman että yksikään ryhtyi mihinkään uhrin auttamiseksi.
- Kukaan ei soittanut apua siksi, että tiesi 38 ihmisen seuraavan tapahtumaa.
- Jos paikalla olisi ollut vain yksi todistaja uhri olisi saattanut jäädä henkiin.

Gladwell - Leimahduspiste

Suurryhmän juuret

ovat siinä, miten luonnonvarainen avoin joukko toimii

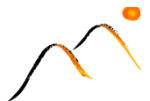
- Joukko tahtoo aina kasvaa
- Joukon sisällä vallitsee samanvertaisuus
- Joukko rakastaa tiiviyyttä
- Joukolla on oltava suunta
- Joukko on lyhytikäinen

Elias Canetti - Joukko ja valta

Miksi?

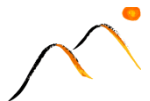
- Ihmiset tuovat mukanaan aina omia erilaisia näkymättömiä esityslistojaan - mitä suurempi ryhmä, sitä enemmän ihmisillä on omia pyrkimyksiä
- Suurryhmässä on niin paljon eri todellisuuksia, että ihminen ei voi orientoitua tosiasioiden perusteella
- Mielikuvia ei pystytä tarkistamaan, joten niistä tulee todellisuutta
- Ihmiset regressoituvat ja toimivat primitiivisesti omat taitonsa alittaen

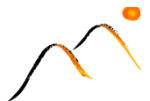
Suuryhmä

- Siksi suuryhmän on vaikea suostua yhteiseen tavoitteeseen
- Tavoite antaa perusteet sille, mitä johtaja vaatii ryhmää tekemään
- Valtaosalle ei synny sellaista suhdetta tehtävään ja toisiin jäseniin, joka tekisi oman toiminnan mielekkääksi

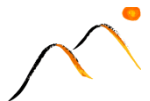
Suuryhmä

- Seurauksena on näkymättömiä tehtäviä ja niiden synnyttämiä alaryhmiä > siitä, mistä ei voida puhua ryhmässä, puhutaan privaatisa
- Kyky harkittuihin tekoihin ja vastuunkantamiseen heikkenee
- Suuryhmä tarvitsee vaihtoehtoisia toimintatapoja, ettei se hyödy omaan tehottomuuteensa

Suuryhmässä on vaikea

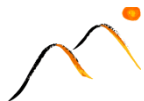
- keskustella
- punnita vaihtoehtoja
- saada selville ryhmän aitoa mielipidettä
- saada ihmiset keskittymään ja kuuntelemaan
- oikaista väärinkäsityksiä
- muuttaa ryhmän tunnetilaa

Suurryhmätyöskentelyn onnistuminen

ei riipu henkilöistä vaan

- tehtävästä
- johtamisesta
- rooleista
- työskentelyn organisoinnista

Suuryhmä toimii, jos

- johtaja toimii auktoriteettina
- tehtävä on niin yksinkertainen, että kaikki ymmärtävät sen
- ryhmän työskentely on organisoitu niin, että jokaisella on tehtävään liittyvä järkevä rooli

Miten ehdot toteutuvat tässä?

Toisin sanoen

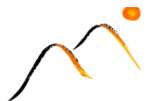
Suuryhmässä johtajan katse kiinnittyy yksilöiden sijasta ryhmän rakenteisiin

- Näkyvää selkeää johtamistyötä
- Järkevä tavoite
- Työskentely pienryhmissä

Yhteinen todellisuus

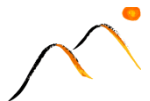
Vasta sitten ryhmä voi toimia, kun se tunnistaa yhteiset halut, näkemykset, osaamisen ja oman kyvykkyytensä

Ryhmäilmiöt

Ihmiset alkavat tiedostamattomasti toimia siten, että ryhmädynamiikan lainalaisuuksia noudattavat ilmiöt toteutuvat

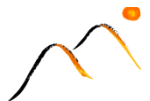
Ryhmän kaksi kerrosta

1 Asiaan ja tehtäviin liittyvä osaaminen

- Perustehtävä ja tavoitteet
- Asiantuntemus ja tiedot

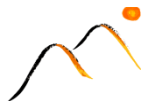
2 Ryhmänä toimimiseen liittyvät taidot

- suhde johtajuuteen
- roolit & itsenäisyys
- ammatillinen vuorovaikutus
- selkeä puhe ja halu kuunnella muita
- kaaoksen ja epätäydellisyyden sietokyky

1 Asiaan ja tehtäviin liittyvä osaaminen

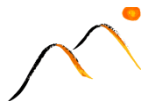
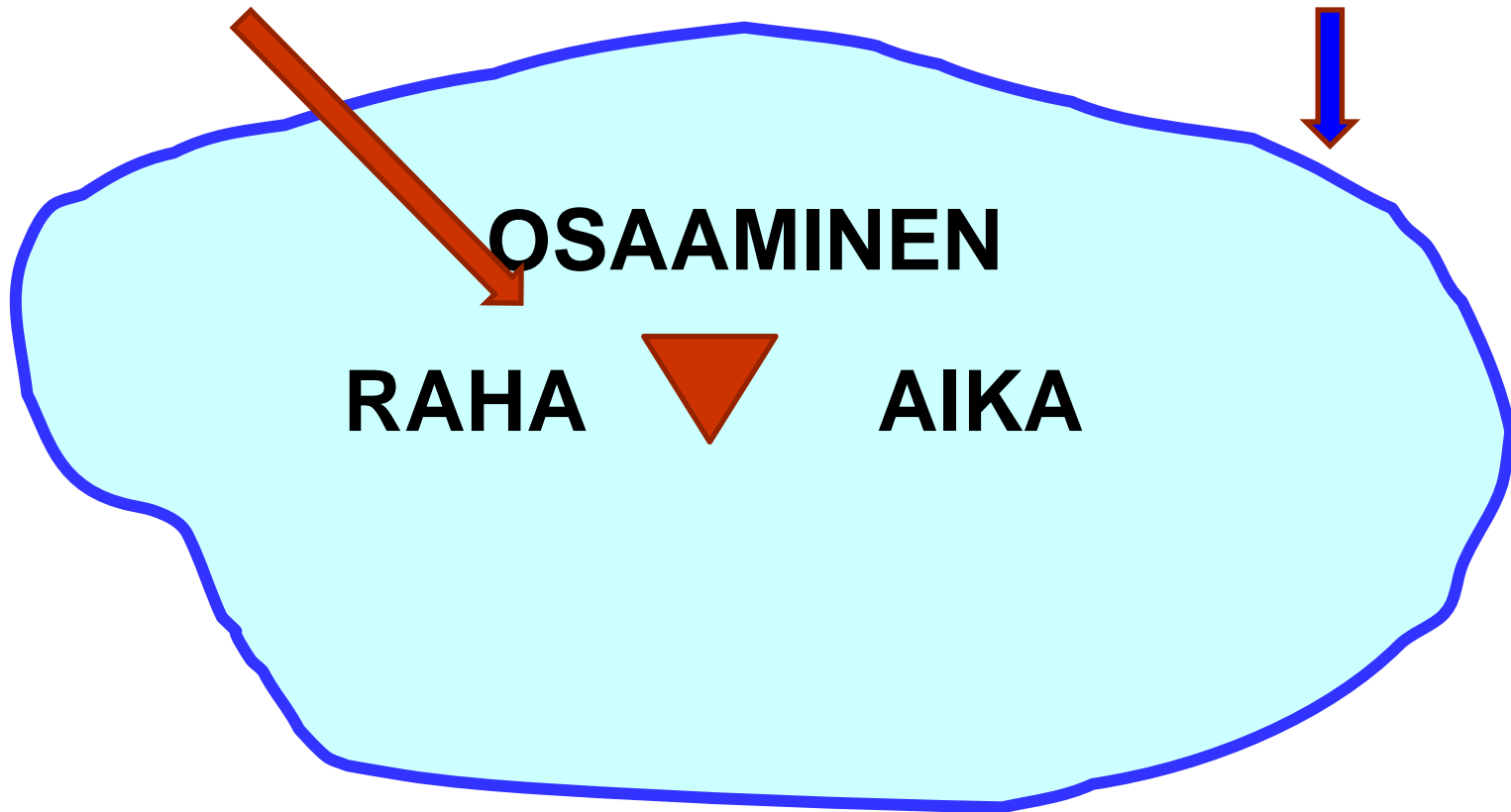
- **Perustehtävä = olemassaolon tarkoitus**
- **Tavoitteet = mitä on saatava aikaan**
- **Asiantuntemus & taidot**

Sopimuksia vai uskomuksia

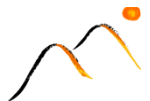
PERUSTEHTÄVÄ

TOIMINTA-ALUE

Tehtävästä putoamisen oireita

- Harhailu
- Poissaolo
- Luottamuksen puute
- Vedotaan omiin mielipiteisiin tai ulkomaailmaan auktoriteettina
- Ammattiroolit jäävät piiloon persoonan taakse

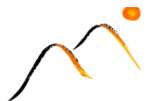
Yhteinen tehtävä on paras johtaja

- Ilman yhteistä tehtävää ryhmää ei oikeasti ole - on vain joukko ihmisiä samassa huoneessa
- Jos ryhmällä ei ole yhteistä tehtävää, sillä ei ole mitään, mistä jäsen voisi henkilökohtaisesti vastata

Tavoite

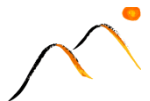
- Johtajan on aina sanottava tavoite ensin ääneen, koska ryhmällä ei ole yhteistä muistia ja ymmärrystä
- Yhteinen tavoite muistuttaa jäsentä omasta roolistaan

2 Ryhmänä toimimiseen liittyvät taidot

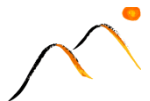
- **jäsenten suhde johtajuuteen**
- **jäsenten roolit & itsenäisyys**
- **ammattillinen vuorovaikutus**
- **kyky ja halu ilmaista itseään selkeästi**
- **kyky kuunnella muita**
- **kaaoksen ja epätäydellisyyden sietokyky**

1 Alkava ryhmä

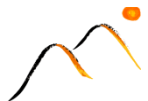
- Epävarma: “kelpaako tämä ryhmä minulle & kelpaanko minä sille?”
- Korostaa johtajuutta ja asiantuntemusta
- Odottaa onnistumista johtajalta
- Toisaalta epäilee johtajan kykyjä
- Ryhmä ei usko itseensä
- Ryhmä testaa rajojaan

(Bion)

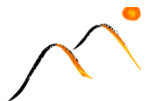
2 Rakentuva ryhmä

- Johtajakeskeisyys vähenee
- Pako><taistelu-tilanteita
- Solistit ja klikit häiritsevät tehokasta työntekoa
- Ryhmä saattaa ylikorostaa me-henkeä
- Ryhmän vahva itseihailu muita väheksymällä johtaa yhteistyön ongelmiin
- Klikkien syntyminen luo epäluottamusta

3 Toimiva työryhmä

- Ryhmän tavoitteet ovat selkeät
- Jäsenet sitoutuvat tavoitteisiin
- Jokaisen taidot ovat täysimääräisessä käytössä
- Ajankäyttö on tavoitteen suhteen tehokasta
- Jäsenet ilmaisevat itseään selkeästi
- Vuorovaikutus on vapaata ja avointa
- Ristiriidat eivät jää muhimaan vaan ne otetaan käsittelyyn
- Ryhmä oivaltaa päätöksenteon hetket
- Ryhmä kiinnittää huomiota ratkaisujen laatuun

Ryhmän kehitysvaiheet

Ryhmän 7 kuolemansyntiä

- 1 Tehokkaat yksilöt eivät osaa toimia tehokkaasti yhdessä
- 2 Katsotaan asioita liikaa omasta näkökulmasta
- 3 Ryhmän jäsenen oma ego tulee liikaa tielle
- 4 Ei osata toimia ristiriitatilanteissa
- 5 Pelisäännöt eivät ole selkeät
- 6 Ei ole selvää, mitkä asiat kuuluvat ryhmälle, mitkä eivät
- 7 Ei katsota riittävästi tulevaisuuteen

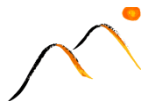
(Santasalo-Åhman, 2007)

Ryhmänä kehittymistä edistää

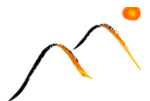
se, että puhutaan yhdessä

- johtajan ja jäsenten rooleista ja siitä
- mitä pidetään ammatillisena puheena ja toimintana ryhmässä

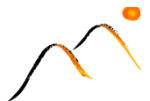

Kaksi näkökulmaa

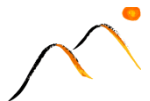
Puheenjohtaja vastaa siitä, että

- esityslista on järkevä ja paikalla ovat oikeat ihmiset
- ryhmä tietää, mitä pitää saada aikaan
- jokainen tietää, mitä häneltä odotetaan ja käyttää puheenvuoroja sen mukaan
- ryhmä pysyy asiassa ja aikataulussa
- ryhmä oppii etsimään yhteisymmärrystä ja puhumaan vaikeistakin asioista
- ryhmä käyttää hyväkseen jäsentensä vahvuuksia
- ryhmä arvioi toimintatapojaan
- kokouksissa on hyvä tunnelma

Ryhmän jäsen

- valmistautuu kokouksiin
- näkee vaivaa pysyäkseen tavoitteissa
- tiedostaa oman roolinsa suhteessa käsiteltävään asiaan
- ilmaisee kantansa selkeästi
- kantaa vastuuta oman poissaolonsa vaikutuksista
- toteuttaa aktiivisesti ryhmässä tehtyjä päätöksiä

Helena Ahonen

www.mestaruokkka.fi

050-514 3414

